

Faktaark for DAR 1.0

Overordnet beskrivelse og baggrund for DAR 1.0

Indholdsfortegnelse

1. Indledning	2
2. Baggrund og formål	3
DAR i dag	3
Fremtidige DAR 1.0	4
3. Teknik	6
Sådan tilgås DAR	6
Database og servere	6
System til System integration	6
Services og hændelser	7

1. Indledning

Dette dokument er udarbejdet til brug for potentielle leverandører. Det skal ses som baggrundsmateriale forud for leverandørmøder i forbindelse med udbud af drift og vedligehold på DAR 0.9, samt udvikling, drift og vedligehold af det fremtidige DAR 1.0.

Formålet med dokumentet er at give et overordnet indblik i løsningen samt i de fremtidige krav til udvikling, drift og vedligehold.

Dokumentet er udelukkende tænkt som et dialogværktøj, og må ikke forveksles med det fremtidige udbudsmateriale. I det endelige udbudsmateriale kan der forekomme ændringer i forhold til oplysninger givet her i dokumentet.

I forbindelse med udbudsprocessen forventer vi at give de prækvalificerede tilbudsgivere adgang til en fyldestgørende beskrivelse af adgang til den nødvendige systemdokumentation. Systemdokumentationen for DAR version 0.9 vil ligge klar inden udbuddet går i gang, men indtil da kan der tages udgangspunkt i versionen tilhørende BBR 1.6, hvor adressedata er inkluderet og beskrevet.

2. Baggrund og formål

DAR er Danmarks Adresseregister og indeholder masterdata for adresser.

Adressedata er opdelt i:

- Vejnavne og adresser
- Stednavne
- Administrative inddelinger

DAR er det officielle register over alle adresser i Danmark. Det er et krav, at alle officielle adresser skal være registeret i systemet – det gælder også adressekoordinater, hvilket har stor betydning, når brandfolk, politi og hjemmehjælpere skal finde helt præcise adgangsveje og adresser. Adresserne skilles ud i et DAR (Danmarks Adresseregister) primo maj, hvor BBR 1.7 og DAR 0.9 idriftsættes.

DAR skal anvendes af samtlige kommuner, som iflg. lovgivningen har pligt til at registrere og ajourføre adressedata.

KOMBIT er, på baggrund af en aftale indgået med Ministeriet for By, Bolig og Landdistrikter (MBBL) og KL, ansvarlig for udvikling, etablering og drift af det nye DAR-system. Samarbejdet mellem parterne fortsætter omkring vedligeholdelse og videreudvikling.

DAR skal konstant imødekomme behov hos både kommuner og stat. Der forventes, at der skal idriftsætte to nye releases om året, således at systemet løbende bliver justeret med såvel kommunale ønsker som statslige krav.

DAR i dag¹

Adresser er i dag en del af den samlede BBR-løsning, men udskilles som et selvstændigt register primo maj 2015. I dag er adressedata tæt integreret i BBR, men efter opdelingen, vil BBR og DAR være løst koblede selvstændige løsninger, med veldefinerede 1-1 snitflader.

Projektet skal understøtte adressedelprogrammets mål med at udstille de autoritative adressedata for CPR, CVR og BBR, således at CPR, CVR og BBR automatisk vil have adgang til helt præcise oplysninger om adressen geografiske position. Derfor skal begrebsmodellen i DAR harmoniseres i overensstemmelse med det fælles addressesbegreb.

Helt overordnet kan det nuværende DAR betragtes som en sammenhængende enhed bestående af en registerdel, veldefinerede snitflader og en DAR-klient til de kommunale sagsbehandlere.

---

¹ <http://grunddata-ejendom-adresse.dk/adresseprogrammet>

Fremtidige DAR 1.0²

DAR etableres som et nyt autoritativt adresseregister, hvor aktualiteten af adressedata øges. De autoritative adressedata anvendes som grundlag for registreringen i øvrige registre CPR og CVR.

Når projektet er gennemført vil DAR stadig indeholde oplysninger om adresser, vejnavne, stednavne og distrikter. Grunddataprogrammet delprogram 2 "Effektivt genbrug af grunddata om adresser, administrative enheder og stednavne" beskriver rammerne for det fremtidige adresseregister.

Overordnet set vil det fremtidige DAR 1.0 bestå af følgende ændringer:

- **Registrering af adresser, vejnavne og stednavne:**
DAR skal understøtte en tidlig registrering af livscyklus for adresse objekter. Dette giver en øget sikkerhed i de mange anvendelser, der finder sted fra de øvrige grunddataregistre.
- **Distribution af grunddata via Datafordeleren (GD7):**
Datafordeleren er en del af Grunddataprogrammet delaftale 7 (GD7). Formålet med Datafordeleren er effektivt, stabilt og sikkert at distribuere data fra Grunddata-registrene til både offentlige og private brugere af grunddata. Alle fællesoffentlige grunddata skal distribueres via Datafordeleren. DAR skal derfor tilpasses, så der både modtages og afleveres data via Datafordeleren herunder hændelser.
- **Ny sikkerhedsløsning (GD8):**
DAR 1.0 skal udvikles, så det benyttes og understøtter den nye fælles sikkerhedsløsning udviklet til Grunddataprogrammet. Målet er at få en sikkerhedsmodel, der har rolle/rettigheder, der kan spille op mod entiteterne i kommunernes lokale AD, samt nogle landsdækkende roller, der giver adgang til alle data i registret.
- **Konvertering af data:**
For DAR 1.0 er der fastlagt en ny informationsmodel, der sikre sammenhæng til andre registre i grunddataprogrammet. Den nye informationsmodel indeholder udvidelser til den for DAR 0.9 definerede. Der skal eventuelt gennemføres en konvertering fra den nuværende til den nye informationsmodel.
- **Videreudvikling eller nyudvikling af brugergrænseflade til kommunal sagsbehandling:**
Den nye informationsmodel for DAR og øvrige registre i Grunddataprogrammet vil betyde en række rettelser og tilføjelser til webklienten for kommunal

sagsbehandling. Klienten forventes at indeholde GIS-funktionalitet for en geografisk oprettelse og stedfæstelse af adressedata.

KOMBIT er langt med beskrivelsen af Bilag 2: Kravspecifikationen, og den forventes at foreligge i et udkast inden 1. februar 2015. Herefter skal reviews af MBL og KL.

Læs mere om DAR og det fremtidige DAR [her: http://grunddata-ejendom-adresse.dk/adresseprogrammet/](http://grunddata-ejendom-adresse.dk/adresseprogrammet/)

3. Teknik

Sådan tilgås DAR

Adresseregistret er et landsdækkende webbaseret register, som en del af BBR, der kan tilgås alle steder fra, når blot der er en internetforbindelse. De kommunale medarbejdere, der arbejder i DAR (oftest kommunens adresseansvarlige), bruger i dag en browserbaseret **BBR-klient** til at oprette adressedata. Derudover findes en webservicebaseret brugergrænseflade **Kommuneklient**, der er baseret på OIOXML

Den offentlige informationsserver (OIS) fungerer som en slags broker, idet den via autoriserede distributører formidler adressedata til offentlige myndigheder og private virksomheder. Endvidere udstilles adressedata via AWS (adresse webservice). OIS og AWS får dagligt overført filer af replikerede landsdækkende adressedata.

Database og servere

DAR 0.9 vil komme til at bestå af en SQL server og en applikationsserver (Microsoft .NET). Applikationsserveren er implementeret som en serviceorienteret arkitektur og udstiller forretningslogikken som services.

Desuden består DAR af en præsentationsserver, der udstiller hhv. DAR-klienten og kommuneklienten (beskrevet ovenfor).

System-til-system-integration

DAR har i dag system-til-systemintegration med:

- OIS
- Ejendomsdataregistret (ESR) (udgår)
- Den offentlige Informationsserver (OIS)
- AWS

I DAR 1.0 vil system-til-systemintegrationen omfatte:

- Matrikelregisteret
- Det centrale Personregisters vej- og boligregister (CPR)
- Det centrale Virksomhedsregister (CVR)
- Nyt ejerregister (i stedet for ESR)
- Den offentlige Informationsserver (OIS)
- Den fællesoffentlige Datafordeler
- DAGI (Danmarks administrative geografiske inddelinger)
- BBR
- AWS

Services og hændelser

DAR har OIO-snitflader, der understøtter 3. partsklienter og kommuneklienter. Derudover introduceres i henhold til grunddataprojektet ajourføringsservices, udstillingsservices og hændelser. Udstillingsservices er via datafordeleren og hændelser er system-til-system.

DAR 1.0's Ajourføringsservices, Hændelser samt Udstillingsservices (UHA) er beskrevet i de såkaldte UHA-diagrammer, der vedlægges udbudsmaterialet.